

[Camre.]

ØKs kontor i Brasilien siger til bladet, jeg citerer:

„Det kan ikke afvises, at ØK muligvis indirekte er medvirkende til drab på indianere.“

Brasiliens justitsminister, Luis Gama e Silva, udtalte ifølge et UPI-telegram den 30. marts 1968, at en femtedel af landets areal og herunder altså især den jord, som var indianernes, ved bedrageri er solgt til udenlandske kapitalinteresser primært i USA. Hertil kommer, at det er velkendt, at mange af Sydamerikas reaktionære regimer kan takke USA for deres fortsatte eksistens.

Den enkelte dansker eller amerikaner føler jo nok, at han eller hun ikke kan påvirke disse forhold, men jeg tror nok, det er rigtigt at sige, at de rige landes folk må arbejde i deres egne lande for at få styr på, hvorledes deres egne landes kapitalejere handler ude omkring i verden og i deres eget land. Altså, vejen går reelt også over skabelsen af et økonomisk demokrati i de rige lande.

Jeg håber, at udenrigsministeren vil være med til at gøre Skandinavien til verdens samvittighed, også selv om det kommer til at koste nogle penge for det, der vist kaldes forretningen Danmark.

Udenrigsministeren (Poul Hartling):

Første gang, spørgsmålet om de latinamerikanske indianeres forhold rejstes over for udenrigsministeriet, var i juni 1969, da en gruppe danske videnskabelige forskere appellerede til den danske regering om at medvirke til nedsættelsen af et rådgivende udvalg af samfundsforskere under De Forenede Nationers auspicer med det formål at vejlede regeringer i lande, der står over for alvorlige og kritiske situationer som følge af indre etniske konflikter.

Siden er spørgsmålet som bekendt flere gange bragt frem også i offentligheden, og udenrigsministeriet har været i forbindelse med interesserede etnologer. Senest er spørgsmålet bragt på bane ved en skrivelse med mange underskrifter fra Dansk Etnografisk Forening til mig. Skrivelsen er dateret den 28. oktober i år og blev modtaget i ministeriet i midten af november måned. Det, jeg nu siger, må betragtes som mit svar ikke alene til det ærede medlem hr.

Camre, men også til de mange underskriver på etnografforeningens brev til mig.

I tiden siden sagen første gang blev rejst over for udenrigsministeriet, har vi indhentet oplysninger om forholdene fra vore ambassader i Latinamerika, ligesom vi har indhentet en udtalelse fra den danske mission ved De Forenede Nationer, og vi har drøftet sagen med andre nordiske lande. Sidste fredag blev der holdt et nordisk embedsmandsmøde i Oslo om denne sag. Vi har også været i kontakt med myndighederne i de berørte lande, og Brasiliens regering har stillet et ganske omfangsrigt materiale til vor rådighed.

Problemet er alvorligt. Det er også svært at løse, fordi det drejer sig om en urbefolknings møde med en fremtrængende og i teknisk henseende højt udviklet moderne civilisation. Over for dette komplicerede problem er det ikke regeringens agt at foretage, hvad en af aktionens ophavsmand, dr. Niels Fock, har kaldt tomme demonstrationer, og jeg forstod på det ærede medlem hr. Camre nu, at det heller ikke var det, han ønskede.

Regeringen vil derimod søge i et samarbejde med alle interesserede, herunder også vedkommende latinamerikanske lande, at nå konstruktive resultater. Hvilken vej vi helst skal gå, er endnu ikke fuldt afklaret. De foreløbige nordiske drøftelser peger nærmest mod FN's økonomiske og sociale råd, det, vi kalder ECOSOC. Det er i øvrigt også muligt, at en international gruppe af videnskabsmænd kunne søge konsultativ status under ECOSOC og derved være med til at tilføre denne organisations arbejde med sagen et nyttigt tilskud af ekspertise. Jeg har allerede været i kontakt med repræsentanter for de pågældende etnologkrede, som er interesserede, og de vil blive indkaldt til et møde om sagen i udenrigsministeriet, så at vi sammen kan søge at finde den bedste fremgangsmåde.

Camre: Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for svaret. Jeg er glad for at høre, at der nu sker noget omkring denne sag, og at der altså allerede er et arbejde i gang.

Jeg vil ikke undlade at benytte lejligheden til at advare udenrigsministeren mod den rapport, som Brasiliens indenrigsminister, Cavalcanti, har tilsendt forskellige ambassader, herunder også den danske